

گزارش برگزاری مراسم تجلیل از بهورزان، مراقبان سلامت و مربیان بهورزی

مشهد، برگزار شد. دکتر محمود شبستری رئیس دانشگاه علوم پزشکی مشهد ضمن خیر مقدم به مدعوین اظهار امیدواری نمود میهمانان ضمن گذراندن روزهای خوش در مشهد الرضا از برکات زیارت ثامن الحجج(ع) بهره مند شوند.

سرمایه راهبردی نظام بهداشت کشور

در این همایش وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تأکید بر نقش راهبردی بهورزان در نظام سلامت کشور گفت: حوزه بهداشت و بهورزان، نقطه آغاز زنجیره سلامت هستند و برنامه ریزی، مراقبت و ارائه خدمات سلامت باید از این نقطه آغاز شود و به صورت مرحله به مرحله تا سطوح تخصصی و فوق تخصصی ادامه پیدا کند.

دکتر محمدرضا ظفرقندی ضمن قدردانی از تلاش های بهورزان و مراقبان سلامت، تأکید کرد: برنامه ریزی، مراقبت و اجرای بسیاری از برنامه های سلامت از خانه های بهداشت و ارتباط مستقیم با

نقطه آغاز زنجیره سلامت

مریم مؤمن نژاد

عضو هیأت تحریریه و کارشناس
دفتر فصلنامه بهورز

معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی مشهد امسال نیز همچون سال های گذشته با استعانت از عنایات پر برکت امام مهربانی ها امام رضا(ع) میزبان همایش کشوری تجلیل از بهورزان، مراقبان سلامت و مربیان بهورزی برگزیده کشور بود. این همایش ۹ شهریور ماه با حضور وزیر بهداشت، معاون بهداشت، رئیس مرکز مدیریت شبکه و جمعی از مسؤولان و کارشناسان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه علوم پزشکی مشهد، بهورزان، مراقبان سلامت و مربیان نمونه کشور و کارشناسان مسؤول آموزش بهورزی کشور در سالن همایش دانشکده علوم دانشگاه فردوسی

در شرایط جنگی اخیر گفت: یکی از مهم‌ترین دستاوردهای نظام سلامت این بود که حتی در سخت‌ترین شرایط و در جریان جنگ، برنامه واکسیناسیون کودکان و مراقبت از مادران متوقف نشد و این خدمات با قوت ادامه یافت.

وی این استمرار را حاصل تلاش و مسئولیت‌پذیری همه اعضای تیم سلامت، به‌ویژه نیروهای حوزه بهداشت و بهورزان دانست و افزود: این تجربه نشان داد که شبکه بهداشت کشور از ظرفیت و تاب‌آوری بالایی برخوردار است و استمرار خدمات سلامت در شرایط بحرانی، یک دستاورد ارزشمند و قابل‌ارایه در مجامع بین‌المللی است.

وزیر بهداشت با تأکید بر ضرورت بازتعریف نقش بهورزان متناسب با تغییر الگوی بیماری‌ها، گفت: امروز باید از خود بیرسیم نقش بهورز در کنترل فشار خون، پیشگیری و تشخیص زودهنگام دیابت، ارتقای سواد سلامت و شناسایی سرطان‌ها چیست و چگونه می‌توانیم این نقش را تقویت کنیم؟

دکتر ظفرقندی در ادامه ضمن اشاره بر نقش آموزش و ارتقای سواد سلامت مردم، به‌ویژه در مناطق روستایی و محروم، بر تأثیر آن بر پیشگیری و تشخیص زودهنگام بیماری‌ها تأکید کرد.

وی همچنین با اشاره به ظرفیت فناوری‌های نوین در ارتقای خدمات بهداشتی افزود: باید بررسی کنیم

مردم آغاز می‌شود.

وزیر بهداشت افزود: بهورزان و مراقبان سلامت در دورترین و محروم‌ترین مناطق کشور، ارتباطی مستقیم و چهره‌به‌چهره با مردم دارند و همین ارتباط نزدیک، یک سرمایه بزرگ برای نظام سلامت است. این ارتباط باید تقویت شود و تجربه‌ها و نیازهایی که از میدان به دست می‌آید، در برنامه‌ریزی‌های کلان سلامت مورد استفاده قرار گیرد.

وی با اشاره به تغییر نیازهای سلامت جامعه در طول زمان، بر ضرورت سازگاری نظام بهداشت با این تغییرات تأکید کرد و گفت: نیازهای نظام سلامت در طول زمان تغییر می‌کند و یکی از رموز بقا و پیشرفت، تطبیق خدمات با نیازهای جدید جامعه است.

وزیر بهداشت افزود: در گذشته بخش مهمی از مأموریت نظام سلامت، مقابله با بیماری‌های واگیر بود که در این حوزه اقدامات ارزشمندی انجام شد؛ اما امروز بیماری‌های غیرواگیر، از جمله فشار خون، دیابت و بیماری‌های قلبی و عروقی، بخش مهمی از بار بیماری و مرگ‌ومیر کشور را به خود اختصاص داده است و در کنار آن، مسایل جمعیتی و عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت نیز نیازمند توجه و برنامه‌ریزی جدی هستند.

دکتر ظفرقندی با اشاره به عملکرد نظام سلامت

گفت: تجربه پنج دهه شبکه بهداشت ایران، یکی از دستاوردهای ارزشمند و افتخارآمیز کشور است که موجب شده جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های بین‌المللی از جایگاه ممتازی در حوزه سلامت برخوردار باشد.

دکتر علیرضا رئیسی در این همایش با اشاره به پیشینه تاریخی شکل‌گیری شبکه بهداشت و نظام مراقبت‌های اولیه سلامت در ایران افزود: در سال ۱۹۷۱ میلادی، یعنی سال ۱۳۵۰، پیش از برگزاری نشست آلماتا و مطرح شدن رسمی مراقبت‌های اولیه سلامت در سطح جهان، نخستین اقدامات در زمینه PHC در ایران و با همکاری سازمان جهانی بهداشت آغاز شد.

معاون بهداشت وزارت بهداشت با اشاره به جایگاه تجربه ایران در نشست آلماتا گفت: در سال ۱۹۷۸، زمانی که مراقبت‌های اولیه سلامت در سطح جهانی مورد توجه قرار گرفت، تجربه ایران به‌عنوان یک تجربه موفق ارایه و از یک برنامه محلی، به تجربه‌ای قابل توجه در عرصه بین‌المللی تبدیل شد.

وی خاطرنشان کرد: یکی از پرسش‌های مهم آن دوره این بود که چگونه می‌توان بدون وابستگی کامل به پزشک، خدمات پایه سلامت را به دورترین روستاها رساند و پاسخ ایران به این پرسش، «بهورز» بود. این پاسخ، حاصل یک تجربه ارزشمند و بومی بود که بتدریج به یکی از پایه‌های معماری نظام سلامت کشور تبدیل شد.

چگونه می‌توان از تلفن همراه و پلتفرم‌های آموزشی برای انتقال آموزش‌های سلامت به مردم استفاده کرد تا آموزش‌ها با سهولت و سرعت بیشتری در اختیار خانواده‌ها قرار گیرد.

وزیر بهداشت، «بهورزی مسأله‌محور» را یکی از مسیرهای مهم ارتقای این حرفه دانست و افزود: اگر خدمات بهورزان بر اساس مسایل واقعی جامعه و تغییرات الگوی بیماری‌ها باظراحی و تقویت شود، این موضوع می‌تواند به رشد، ارتقا و پویایی شبکه بهداشت کشور کمک کند.

دکتر ظفر قندی در ادامه با تأکید بر نیاز روزافزون نظام سلامت به ظرفیت بهورزان تصریح کرد: نظام سلامت کشور بیش از پیش به بهورزان عزیز نیاز دارد و همچنان چشم امید نظام سلامت به تلاش، تجربه و ارتباط نزدیک این عزیزان با مردم است. وی با قدردانی از تلاش‌های بهورزان سراسر کشور، از خدمات آنان در حفظ و ارتقای سلامت جامعه تقدیر و بر ضرورت حمایت و تقویت جایگاه این گروه ارزشمند در ساختار نظام بهداشت کشور تأکید کرد.

مرزبانان سلامت کشور

در این مراسم معاون بهداشت وزارت بهداشت، آموزش پزشکی نیز با تأکید بر جایگاه تاریخی و راهبردی بهورزان در نظام سلامت کشور

دکتر رئیسی افزود: در مراحل بعدی، با تلاش پیشگامان و بنیانگذاران شبکه بهداشت کشور، این تجربه توسعه یافت و به یک سیاست ملی در حوزه سلامت تبدیل شد و پوشش گسترده خدمات بهداشتی در سراسر کشور شکل گرفت.

معاون بهداشت وزارت بهداشت با بیان اینکه یکی از تفاوت‌های مهم شبکه بهداشت ایران با بسیاری از نظام‌های سلامت در جهان، گستردگی و عمق این شبکه است، اضافه کرد: این نظام صرفاً برای ارائه یک خدمت به یک فرد طراحی نشده، بلکه مأموریت آن مدیریت سلامت یک جمعیت است. وی همچنین گفت: بهروز علاوه بر ارائه خدمات، آموزش می‌دهد، دیده‌بانی سلامت انجام می‌دهد، وقایع را ثبت می‌کند و در تصمیم‌سازی‌های حوزه سلامت نقش دارد. همین نگاه جمعیت‌محور موجب شده شبکه بهداشت کشور طی پنج دهه به یکی از ظرفیت‌های مهم و تاب‌آور نظام سلامت تبدیل شود.

دکتر رئیسی با اشاره به موفقیت ایران در کنترل بسیاری از بیماری‌های واگیر گفت: در حالی که در برخی کشورهای منطقه همچنان بیماری‌های واگیر بار قابل توجهی بر نظام سلامت تحمیل می‌کنند، در ایران این بیماری‌ها به پایین‌ترین سطوح خود رسیده‌اند و این دستاورد، نتیجه تلاش مستمر مرزبانان سلامت در سراسر کشور است.

وی به‌روزان، مراقبان سلامت و کارکنان خانه‌ها و مراکز بهداشت را «مرزبانان سلامت» کشور دانست و افزود: همان‌گونه که کشور مرزبانان نظامی دارد، در دورترین نقاط مرزی و روستایی نیز مرزبانان سلامت حضور دارند و از سلامت مردم صیانت می‌کنند.

معاون بهداشت وزارت بهداشت با تأکید بر اینکه موفقیت‌های گذشته نباید موجب توقف در مسیر تحول شود، گفت: افتخار به دستاوردهای پنج دهه گذشته ارزشمند است، اما اگر تنها در افتخارات تاریخی خود باقی بمانیم، دچار اشتباه شده‌ایم. امروز باید خود را برای آینده سلامت کشور آماده کنیم؛ چراکه سیمای بیماری‌ها و نیازهای سلامت جامعه تغییر کرده است.

وی ادامه داد: اگرچه بیماری‌های واگیر همچنان اهمیت دارند، اما بخش قابل توجهی از بار بیماری‌ها و مرگ‌ومیر امروز به بیماری‌های غیرواگیر اختصاص دارد و نظام سلامت باید خود را برای مواجهه مؤثرتر با فشار خون، دیابت، بیماری‌های قلبی و عروقی، سرطان‌ها، مسایل جمعیتی و عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت آماده کند.

معاون بهداشت وزارت با اشاره به تحولات فناوری در حوزه سلامت اظهار کرد: دنیای دیجیتال، ثبت الکترونیک اطلاعات و هوش مصنوعی، ابزارهای جدیدی هستند که نسل آینده به‌روزان و مراقبان سلامت باید با آن‌ها آشنایی کامل داشته باشند.

دکتر رئیسی با اشاره به سیاست‌های جدید وزارت بهداشت در حوزه سلامت گفت: برنامه پزشک خانواده، نظام ارجاع، برنامه‌های محله‌محور و توجه به عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، از جمله مسیرهایی هستند که آینده نظام سلامت کشور باید بر آن‌ها استوار شود.

وی خاطرنشان کرد: سیاست وزارت بهداشت این است که در کنار پزشک خانواده و نظام ارجاع، رویکرد محله‌محوری و توجه به عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت نیز دنبال شود و این ظرفیت‌ها در کنار یکدیگر، آینده نظام سلامت کشور را شکل دهند.

دکتر رئیسی در ادامه با قدردانی از بهورزان و کارکنان شبکه بهداشت کشور بر تداوم حمایت از بهورزان و تقویت شبکه بهداشت تأکید کرده و گفت: به وجود این عزیزان افتخار می‌کنیم و دست تک‌تک بهورزان کشور را که سال‌ها برای سلامت مردم تلاش کرده‌اند، می‌فشاریم.

نماد تحقق عدالت در سلامت

رئیس مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در این مراسم با تأکید بر نقش بی‌بدیل بهورزان در تحقق عدالت در سلامت گفت: بهورزان از دورترین نقاط و مناطق روستایی کشور خط مقدم ارائه خدمات سلامت به مردم هستند و این نظام ارزشمند باید متناسب با نیازهای جدید سلامت و با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، به‌روز و تقویت شود.

دکتر بابک فرخی با تبریک روز بهورز و قدردانی از تلاش بهورزان، مراقبان سلامت، مربیان بهورزی و تمامی خدمتگزاران حوزه بهداشت افزود: روز بهورز تنها یک مناسبت تقویمی نیست، بلکه فرصتی برای بازآرایی و توجه دوباره به نظام سلامت در محیطی‌ترین لایه‌های ارائه خدمت است؛ جایی که نیروهای سلامت در خط مقدم و در نزدیک‌ترین نقطه به مردم فعالیت می‌کنند.

وی با اشاره به ظرفیت نیروی انسانی نظام بهورزی کشور گفت: در حال حاضر حدود ۲۶ هزار و ۶۰۰ بهورز در پهنه جغرافیایی کشور فعالیت می‌کنند و حدود ۴۹۰۰ فراگیر و دانش‌آموز بهورزی نیز در حال طی دوره‌های آموزشی هستند. همچنین از مجموع حدود ۴۰ هزار پست بهورزی، حدود ۱۱ هزار و ۶۰۰ پست بلاتصدی است.

رئیس مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت با بیان اینکه کمبود نیروی انسانی در خانه‌های بهداشت می‌تواند مستقیماً بر حجم خدمات ارائه‌شده اثر بگذارد، خاطرنشان کرد: در خانه‌های بهداشت، به دلیل محدود بودن تعداد نیروها، خالی بودن هر پست می‌تواند بار بیشتری بر دوش بهورزان شاغل

قرار دهد؛ از این رو تأمین نیروی انسانی مورد نیاز در این حوزه اهمیت ویژه‌ای دارد.

دکتر فرخی با اشاره به سابقه چند دهه‌ای نظام بهورزی در ایران گفت: تجربه بهورزی ایران از الگوهای موفق نظام سلامت در دنیاست و حتی در برخی گزارش‌های بین‌المللی، واژه «بهورز» بدون ترجمه به کار رفته است؛ چراکه این مدل ارائه خدمت، تجربه‌ای منحصر به ایران محسوب می‌شود.

دکتر فرخی با قدردانی از وزیر بهداشت و معاون بهداشت وزارت بهداشت برای توجه به وضعیت معیشتی کارکنان حوزه بهداشت اضافه کرد: یکی از موضوعات مورد توجه مدیریت وزارت بهداشت، بهبود وضعیت معیشتی کارکنان بوده و در این زمینه اقدامات مؤثری انجام شده است. هرچند با توجه به شرایط اقتصادی موجود، همچنان نیازهایی وجود دارد، اما اقدامات انجام‌شده برای بهبود وضعیت معیشتی بهورزان و کارکنان حوزه بهداشت، شایسته قدردانی است و می‌تواند به تقویت انگیزه و ماندگاری سرمایه انسانی نظام سلامت کمک کند.

رئیس مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت با تأکید بر ضرورت حفظ تجربه موفق بهورزی و همزمان روزآمدسازی آن نیز گفت: نظام بهورزی بیش از چهار دهه تجربه موفق در کشور دارد، اما در کنار حفظ این تجربه ارزشمند، باید آن را متناسب با فناوری‌های نوین، برنامه‌های جدید و نیازهای آینده

در محیط واقعی خدمت دریافت می‌کنند و تقویت آموزشگاه‌های بهورزی می‌تواند نقش مهمی در ارتقای توانمندی نیروی انسانی نظام سلامت داشته باشد.

دکتر فرخی در پایان، بهورزان را یکی از سرمایه‌های اجتماعی نظام سلامت دانست و اظهار کرد: اعتماد عمومی با حضور مستمر، ارتباط نزدیک و گوش سپردن به مردم شکل می‌گیرد و بهورزان از مهم‌ترین نیروهای نظام سلامت برای حفظ و تقویت این سرمایه اجتماعی هستند.

گفتنی است در این مراسم از ۵۲۴ بهورز، مراقب سلامت و مربی بهورزی نمونه کشور، ۴ نفر از رابطان و اعضای هیأت تحریریه فصلنامه بهورز، یک نفر از همکاران بازنشسته و ۶۲ کارشناس مسئول آموزش بهورزی با اهدای هدایایی ارزنده تقدیر به عمل آمد.

۱۲ نفر از همکاران نمونه نیز به شکل نمادین هدایای خود را از مقام عالی وزارت دریافت کردند.

سلامت به‌روز کنیم.

وی با اشاره به اجرای برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع گفت: بهورزان در مناطق روستایی از سال‌ها قبل نقش مهمی در ارائه خدمات سلامت و حتی برخی امور مرتبط با پوشش بیمه‌ای ایفا کرده‌اند و امروز نیز در اجرای برنامه‌های جدید نظام سلامت، نقش آنان همچنان پررنگ است.

دکتر فرخی افزود: در مناطق شهری نیز مراقبان سلامت در پایگاه‌های سلامت، نقش متناظر با بهورزان را ایفا می‌کنند و حضور و فعالیت آنان در اجرای برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

وی همچنین بر اهمیت آموزش و توانمندسازی بهورزان تأکید کرد و گفت: در حال حاضر ۲۲۶ آموزشگاه بهورزی و حدود ۱۷۰۰ مربی در کشور فعالیت دارند که می‌توان از آنان به عنوان بدنه آموزشی تخصصی حوزه بهداشت یاد کرد. بخش مهمی از توانمندی بهورزان، حاصل آموزش‌هایی است که از زمان ورود به دوره‌های آموزشی تا حضور